

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ EN 12088:201x

(EN 12088: 2013, IDT)

ВИРОБИ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ БУДІВЕЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.

ВИЗНАЧЕННЯ ДИФУЗІЙНОГО ВОЛОГОПОГЛИНАННЯ

ПРОТЯГОМ ТРИВАЛОГО ЧАСУ

(Проект, перша редакція)

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
201x

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Енергоефективність будівель і споруд» (ТК 302), ТОВ Науково-технічний центр «Будстандарт»

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від _____ 201x р. № _____ з 201x _____

3 Національний стандарт відповідає EN 12088:2013 Thermal insulating products for building applications - Determination of long term water absorption by diffusion (Вироби теплоізоляційні будівельного призначення. Визначення дифузійного вологопоглинання протягом тривалого часу) і внесений з дозволу CEN, rue de Stassart 36, B-1050 Brussels. Усі права щодо використання європейських стандартів у будь-якій формі і будь-яким способом залишаються за CEN

Ступінь відповідності – ідентичний (IDT)

Переклад з англійської (en)

4 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України

5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ДП «УкрНДНЦ», 201x

ЗМІСТ

	С
Національний вступ.....	IV
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять.....	2
4 Суть методу	2
5 Апаратура.....	2
6 Випробувальні зразки.....	4
7 Процедура	4
8 Обчислення та оформлення результатів	5
9 Точність вимірювання	5
10 Протокол випробування.....	6
Додаток НА Перелік національних стандартів України, ідентичних з регіональними стандартами, посилання на які є в цьому стандарті.....	7

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей національний стандарт ДСТУ EN 12088:201x (EN 12088:2013, IDT) «Вироби теплоізоляційні будівельного призначення. Визначення дифузійного вологопоглинання протягом тривалого часу», прийнятий методом перекладу, – ідентичний щодо EN 12088:2013 (версія en) «Thermal insulating products for building applications - Determination of long term water absorption by diffusion».

Технічний комітет стандартизації, відповідальний за цей стандарт в Україні, – ТК 302 «Енергоефективність будівель і споруд».

У цьому національному стандарті зазначено вимоги, які відповідають законодавству України.

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

- слова «цей європейський стандарт» замінено на «цей стандарт»;
- структурні елементи стандарту – «Титульний аркуш», «Передмову», «Національний вступ», першу сторінку, «Терміни та визначення понять» і «Бібліографічні дані» - оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;
- зі «Вступу» до EN EN 12088:2013 у цей «Національний вступ» внесено все, що безпосередньо стосується цього стандарту;
- вилучено «Передмову» до EN EN 12088:2013 як таку, що безпосередньо не стосується технічного змісту цього стандарту;
- у розділі «Нормативні посилання» наведено «Національне пояснення», виділене рамкою;
- долучено довідковий додаток НА (Перелік національних стандартів України, ідентичних з регіональними стандартами, посилання на які є в цьому стандарті).

Позначки одиниць вимірювання відповідають ДСТУ 3651.0-97 «Метрологія. Одиниці фізичних величин. Основні одиниці фізичних величин міжнародної системи одиниць. Основні положення, назви та позначення» і ДСТУ 3651.1-97

«Метрологія. Одиниці фізичних величин. Похідні одиниці фізичних величин міжнародної системи одиниць та позасистемні одиниці. Основні поняття, назви та позначення».

Копії нормативних документів, на які є посилання в цьому стандарті, можна отримати в Національному фонді нормативних документів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**ВИРОБИ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ БУДІВЕЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.
ВИЗНАЧЕННЯ ДИФУЗІЙНОГО ВОЛОГОПОГЛИНАННЯ ПРОТЯГОМ
ТРИВАЛОГО ЧАСУ****THERMAL INSULATING PRODUCTS FOR BUILDING APPLICATIONS -
DETERMINATION OF LONG TERM WATER ABSORPTION BY DIFFUSION**

Чинний від 201X-XX-XX

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює обладнання і процедури для визначення дифузійного вологопоглинання випробувальних зразків протягом заданого тривалого часу.

Стандарт придатний для теплоізоляційних виробів. Наведений метод визначення моделює умови експлуатації, за яких вироби піддаються дії повітря з високою відносною вологістю (біля 100 %) з усіх сторін і тиску водяної пари протягом тривалого часу, наприклад, вироби інверсійних покрівель або вироби, які використовуються як теплоізоляція у ґрунті в незахищеному від води вигляді.

Цей метод випробування не може застосовуватись для усіх типів теплоізоляційних виробів. Стандарт на конкретний виріб повинен повідомити, чи придатний цей метод випробування для даного виробу.

Примітка. Для виробів, які використовуються як теплоізоляція у ґрунті в незахищеному від води вигляді, температура випробування 50 °С може бути замінена на більш низьку, якщо є такі дані.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Наведені нижче нормативні документи необхідні для застосування цього стандарту.

У разі датованих посилань застосовують тільки наведені видання. У разі недатованих посилань потрібно користуватись останнім виданням нормативного документу (разом зі змінами).

EN 12085, Thermal insulating products for building applications – Determination of linear dimensions of test specimens

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЯСНЕННЯ

EN 12085 Вироби теплоізоляційні будівельного призначення. Визначення лінійних розмірів випробувальних зразків.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Цей стандарт не містить термінів та визначень.

4 СУТЬ МЕТОДУ

Дифузійне вологопоглинання протягом тривалого часу визначають вимірюванням збільшення маси випробувального зразка, який піддають дії перепаду тисків водяної пари та температурного інгредієнта протягом 28 днів.

5 АПАРАТУРА

5.1 Ваги, які спроможні визначати масу випробувального зразка з точністю до 0,1 г.

5.2 Корозійно-стійкий контейнер, з рамою для установлення випробувальних зразків.

5.3 Нагрівальний пристрій, з термостатом, який підтримує температуру води в межах $(50 \pm 1) ^\circ\text{C}$ в контейнері.

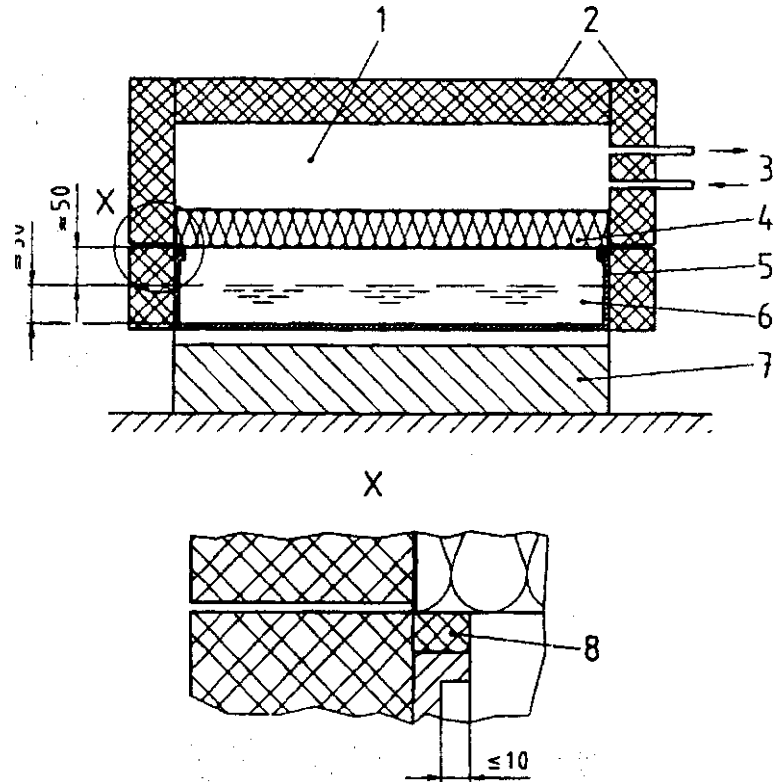
5.4 Охолоджувальна пластина, термоізольована із зовнішньої сторони, для підтримування температури $(1 \pm 0,5) ^\circ\text{C}$.

5.5 Кран для подачі води з відрегульованою температурою $(50 \pm 1) ^\circ\text{C}$.

Схема апарату для випробувань наведена на рисунку 1.

Всі розміри в міліметрах

Умовні позначки:

- 1 – охолоджувальна пластина;
- 2 – теплоізоляція охолоджувальної пластини і контейнера;
- 3 – вхід і вихід для охолоджувального реагенту;
- 4 – випробувальний зразок;
- 5 – корозійно-стійкий контейнер із рамою, яка підтримує випробувальний зразок;
- 6 – вода з відрегульованою температурою;
- 7 – нагрівальний пристрій з термостатом;
- 8 – герметик

Рисунок 1 – Приклад приладу для визначення дифузійного вологопоглинання

6 ВИПРОБУВАЛЬНІ ЗРАЗКИ

6.1 Розміри випробувальних зразків

Товщина випробувальних зразків повинна дорівнювати товщині вихідного виробу. Випробувальні зразки повинні бути квадратними з квадратними гранями, що мають розміри сторін (500 ± 1) мм. Якщо виріб недостатньо великий для отримання таких розмірів випробувального зразка, розмір випробувального зразка може бути відповідно зменшений. Випробувальні зразки не повинні мати стиків.

6.2 Кількість випробувальних зразків

Кількість випробувальних зразків повинна бути не менше двох.

6.3 Підготовка випробувальних зразків

Випробувальні зразки слід вирізати таким чином, щоб вони не мали граней вихідного виробу.

Випробувальні зразки слід готувати методом, що істотно не змінює структуру вихідного виробу. Будь-яке облицювання, оболонку та/або покриття слід зберегти. Спеціальні методи приготування, за необхідності, повинні бути наведені в стандарті або інших технічних умовах на конкретний виріб.

6.4 Кондиціонування випробувальних зразків

Випробувальні зразки слід витримати не менше 6 год за температури (23 ± 5) °C. У разі виникнення суперечок щодо отриманих показників властивостей, їх слід витримувати за температури (23 ± 2) °C і при відносній вологості повітря (50 ± 5) % протягом часу, який вказано в стандарті на конкретний виріб, але не менше 6 год.

7 ПРОЦЕДУРА

7.1 Проведення випробування

Розміри випробувальних зразків слід вимірювати згідно з EN 12085.

Зважують випробувальний зразок з точністю до 0,1 г для визначення його первісної маси, m_0 .

Розміщують випробувальний зразок на рамі контейнера. Якщо виріб облицюваний з однієї сторони, починають випробування при розташуванні облицювання зверху.

Ізолюють нижню грань випробувального зразка, у місті її стикання з контейнером. Ширина ізоляції повинна бути ≤ 10 мм (див. рисунок 1). Охолоджувальну пластину розміщують зверху випробувального зразка.

Піддають випробувальний зразок дії температури і перепаду тиску водяної пари протягом 28 днів, підтримуючи температуру води (50 ± 1) °С і охолоджуючи протилежну сторону зразка при температурі $(1 \pm 0,5)$ °С.

Перевертають випробувальний зразок через кожні 7 днів.

Через 28 днів виймають випробувальний зразок і видаляють будь-яку воду з його поверхні. Зважують випробувальний зразок знову для визначення його маси, m_D

8 ОБЧИСЛЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Результат випробування, $W_{\text{ф}}$ або $W_{\text{дв}}$, слід виразити як середньоарифметичне значення результатів окремих випробувань.

Отримані результати не слід екстраполювати для зразків іншої товщини.

Обчислюють дифузійне вологопоглинання, яке відбулось протягом зазначеного тривалого часу, для кожного випробувального зразка, $W_{\text{ф}}$ або $W_{\text{дв}}$, в кілограмах на метр квадратний або як об'ємний відсоток, використовуючи формули (1) або (2):

$$\text{_____} \quad (1)$$

$$\text{_____} \quad (2)$$

де:

- первісна маса випробувального зразка, кг;

- маса випробувального зразка після піддавання його дифузійному вологопоглинанню протягом 28 днів, кг;

– площа нижньої поверхні випробувального зразка, м^2 ;

– товщина випробувального зразка, м;

– густина води, приймається 1000 кг/м^3 .

Отримане значення $W_{др}$ округлюють до найближчого $0,01 \text{ кг/м}^2$. $W_{дв}$ округлюють до $0,1$ найближчого об'ємного відсотка.

9 ТОЧНІСТЬ ВИМІРЮВАННЯ

Примітка. У це видання стандарту не було можливості включити дані про точність вимірювання, але є наміри включити такі дані у наступну редакцію стандарту.

10 ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАННЯ

Протокол випробування повинен містити наступну інформацію:

а) посилання на цей стандарт;

б) ідентифікацію виробу:

- 1) найменування виробу, підприємства, виробника або постачальника;
- 2) номер коду виготовлення (номер партії);
- 3) тип виробу;
- 4) пакування;
- 5) форму, в якій виріб надійшов у лабораторію;
- 6) іншу інформацію (наприклад, номінальну товщину, номінальну густину);

с) проведення випробування:

- 1) довипробувальні дії та відбір зразків (наприклад, хто відбирав і місце відбору);
- 2) кондиціонування зразків;
- 3) відхили від розділів 6 і 7, якщо такі є;
- 4) дату проведення випробування;
- 5) загальні дані, що мають відношення до випробування;
- 6) будь-які події, що могли вплинути на результати випробувань. Відомості про апаратуру та відповідального за проведення вимірювань зберігають у лабораторії, в протоколі результатів випробувань ці відомості вказувати необов'язково;

д) результати: всі індивідуальні значення і середньоарифметичне значення.

Додаток НА

(довідковий)

Перелік національних стандартів України, ідентичних з регіональними стандартами, посилання на які є в цьому стандарті

Таблиця НА.1

Регіональні стандарти	Ідентичні національні стандарти України
EN 12085, Thermal insulating products for building applications - Determination of linear dimensions of test specimens	ДСТУ Б EN 12085:201x Вироби теплоізоляційні будівельного призначення. Визначення лінійних розмірів випробувальних зразків. (EN 12085:2013, IDT) *)

---

*) На розгляді

прДСТУ EN 12088:201x

Код УКНД 91.100.60

Ключові слова: вироби теплоізоляційні, будівництво, вологопоглинання (абсорбція), тривалість випробування, вимірювання, точність.
